Taksationskommissionen for Fyn og sydlige Jylland

Kendelse

Forretningsdag den 6. marts 2024

Sagsnr. 2023-163538

Sagens parter:

Lodsejer 1

(herefter benævnt lodsejeren)

matr.nr. 1

Beliggende: Adresse 1

(Lb.nr. 29)

mod

Vejdirektoratet

(herefter benævnt anlægsmyndigheden)

Taksationskommissionens afgørelse

Taksationskommissionen ændrer ekspropriationskommissionens afgørelse

---

Indledende oplysninger

Sagen vedrører fastsættelse af erstatning for arealafståelse, midlertidig brug af arbejdsareal, tab af beplantning, åbning af have samt ulemper i øvrigt i anledning af anlæg af cykelsti mellem Sandager og Trunderup.

Onsdag den 6. marts 2024, ca. kl. 14.00, samledes Taksationskommissionen for Fyn og sydlige Jylland på Adresse 1 . Til stede ved taksationskommissionens behandling af sagen var formanden, lektor ph.d. Ole Terkelsen, de af

transportministeren udpegede kommissionsmedlemmer, gårdejer Niels Knud Eriksen og ingeniør Mikael Dahl-Jensen, samt de kommunalt udpegede kommissionsmedlemmer, sektionsleder Maria Kørschen og fuldmægtig Bent Ginnerskov Jensen.

Som bistand for taksationskommissionen mødte ledende landinspektør Dorte Ellegaard.

Sagen er indbragt for Taksationskommissionen for Fyn og sydlige Jylland af lodsejeren. Lodsejeren gav møde sammen med sin repræsentant, advokatfuldmægtig Mie Støttrup, Jensen Advokatfirma.

Anlægsmyndigheden gav møde ved chefkonsulent, landinspektør Michael Larsen, Vejdirektoratet.

Protokollen blev ført af juridisk sekretær, fuldmægtig cand.jur. Mikael Primsø, Taksationssekretariatet.

Sagens oplysninger

Ejendommen udgør en beboelsesejendom på 2.885 m^2 og er beliggende i landzone.

Ejendommen er ved den offentlige vurdering pr. 1. oktober 2022 vurderet til en kontant ejendomsværdi på 250.000 kr., heraf en grundværdi på 148.500 kr.

Ekspropriationsindgrebet omfatter afståelse af 260 m^2 til cykelsti, midlertidig brug af et areal på 20 m^2 til arbejdsareal samt fjernelse af beplantning i form af ca. 65 m læhegn.

Sagens omstændigheder er nærmere beskrevet i Statsekspropriationskommissionen for Ærnes kendelse af 3. november 2023, hvis resultat og begrundelse er gengivet herunder.

Ekspropriationskommissionens afgørelse af 3. november 2023

"På besigtigelsesforretning den 31. marts 2023 (forhandlingsprotokollens 2. hæfte) fremsatte ejeren af ejendommen anmodning om totaleksspropriation af ejendommen. Kommissionen udtalte i den forbindelse følgende:

Kommissionen finder ikke, at indgrebet på ejendommen matr.nr. 1 *, har en samlet karakter og et omfang som kan begrunde en totaleksspropriation af ejendommen, og ejerens ønske må derfor afvises. Kommissionen har i sin vurdering heraf bl.a. lagt til grund, at den omhandlede varmepumpe ved ejendommens facade kan flyttes permanent til en anden placering på ejendommen. Kommissionen har endvidere lagt til grund, at der fra ejendommen bliver en afstand på ca. 80 cm. til skel. Ejeren har herefter fortsat mulighed for at kunne benytte hoveddøren, og ejeren har også mulighed for at vedligeholde bygningsfacaden m.v. på forsvarlig vis. Der er arealmæssigt set kun tale om mindre indgreb på ejendommen. Kommissionen skal endelig bemærke, at det ikke er usædvanligt, at cykelstier langs vejene på denne vis ligger tæt ved husfacader, såvel i byerne som på landet.*

Kommissionen finder med henvisning til ovenstående fortsat ikke, at der er grundlag for en totaleksproprietion af ejendommen.

For arealafståelse har kommissionen fastsat en erstatning på 200 kr. pr. m².

Kommissionen har fastsat erstatningen på baggrund af en konkret vurdering af arealets karakter og beliggenhed på ejendommen samt oplysninger om ejendomsvurderingen.

For samtlige ulemper, herunder midlertidig brug af arbejdsareal, tab af beplantning, åbning af have samt ulemper ved indskrænkning af areal mellem vej og beboelse har kommissionen skønsmæssigt fastsat en samlet erstatning på 60.000 kr.

For så vidt angår tab af beplantning har kommissionen foretaget en samlet vurdering af den beplantning, som mistes ved indgrebet. Kommissionen noterede sig, at der mistes ca. 65 m læhegn/beplantning langs med haven, herunder bl.a. 10-12 større træer samt 3 mindre træer. Kommissionen har endvidere noteret sig, at arealet til brug for de midlertidige anlægsarbejder er et mindre areal.

Kommissionen finder deslige, at der med den mistede beplantning på ejendommen sker en åbning af haven, samt at indgrebet medfører, at det nuværende areal mellem beboelsen og vejen *indskrænkes, hvilket kan medføre visse ulemper i forbindelse med bl.a. vedligeholdelse af husfacaden ud mod vejen.*

For selv at indhente panthaversamtykke har kommissionen fastsat en erstatning på 5.000 kr.

Sagen afgøres herefter således:

For arealafståelse, 260 m² á 200 kr.: ……	*52.000 kr.*
For samtlige ulemper, herunder midlertidig brug af arbejdsareal, tab af beplantning, åbning af have samt ulemper ved indskrænkning af areal mellem vej og beboelse: ……	*60.000 kr.*
For selv at indhente panthaversamtykke: ……	*5.000 kr.*
I alt: ……	*117.000 kr.*

Erstatningen udbetales til ejerens bank, der anmodes om at afhandle forholdet til panthavere mv. Erstatningen forrentes med 3,60 % p.a. fra den 12. oktober 2023, jf. ekspropriationsproceslovens § 22.

Denne afgørelse er truffet i henhold til § 17 i ekspropriationsprocesloven (lovbekendtgørelse nr. 386 af 13. april 2023).

Således passeret."

Parternes påstande og synspunkter

Lodsejeren påstod ekspropriationskommissionens afgørelse ændret, så ejendommen totaleksproprieres og erstatningen forhøjes til i alt 774.000 kr.

Lodsejeren anmodede derudover om 10.000 kr. til dækning af udgifter til sagkyndig bistand ved sagens behandling ved taksationskommissionen.

Lodsejeren anførte, at betingelserne for ekstension i form af totalekspropriation må være opfyldt på grund af de gener, som ekspropriationen medfører for ejendommen. Lodsejeren kunne ikke forestille sig, at der nogensinde er nogen, der vil være interesseret i at købe ejendommen, når cykelstien er anlagt.

Lodsejeren pegede navnlig på, at der efter anlægget af cykelstien vil være 0,8 m mellem cykelstien og husets facade. Huset er et bindingsværkshus af ældre dato, der kræver forholdsvis meget vedligeholdelsesarbejde. På grund af den korte afstand mellem huset og cykelstien bliver lodsejeren nødt til at anmode kommunen om tilladelse til at brede sig ud over cykelstien med den fare, der vil være for ham selv og de håndværkere, der skal udføre arbejdet.

Lodsejeren pegede derudover på, at ejendommen har mistet en del beplantning i form af læhegn og større og mindre træer, hvilket har bevirket en åbning af haven. Ind- og udkørselsmulighederne forringes væsentligt til stor gene for lodsejeren og til fare for cyklisterne. Anlægget af cykelstien må endvidere antages at give forøgede støj- og indbliksgener, der langt vil overstige den naboretlige tålegrænse.

Lodsejeren bemærkede, at det ikke er størrelsen af det eksproprierede areal, der er afgørende for, om der skal ske totalekspropriation. Det må bero på en konkret vurdering af de samlede omstændigheder. Lodsejeren anførte med henvisning til KFE 1985.47, at også mindre delekspropriationer kan danne grundlag for totalekspropriation.

Lodsejeren anførte, at værdien af ejendommen skal fastsættes til 724.000 kr. svarende til den nye foreløbige ejendomsvurdering. De nye foreløbige vurderinger er bl.a. foretaget på baggrund af de handelspriser, der har været i området, og de må derfor anses for retvisende for ejendommens værdi i handel og vandel.

Lodsejeren oplyste, at han har boet på ejendommen i ca. 25 år og har en større mængde indbo. Lodsejeren anmodede om 50.000 kr. i erstatning for flytteudgifter, da det er det beløb, der bl.a. er nævnt i *'Ekspropriation i praksis' af Hanne Mølbeck m.fl*.

Lodsejeren oplyste, at han er dækket af en retshjælpsforsikring. Hvis taksationskommissionen tilkender godtgørelse for sagkyndig bistand, vil dette beløb blive trukket fra det beløb, som lodsejeren får af forsikringsselskabet.

Anlægsmyndigheden påstod ekspropriationskommissionens afgørelse stadfæstet.

Anlægsmyndigheden anførte, at betingelserne for totalekspropriation ikke er opfyldt, idet ejendommen ikke er berørt af ekspropriationsindgrebet på en sådan måde, at den ikke også fremadrettet vil kunne tjene som beboelsesejendom for lodsejeren. Dette følger af taksationsmyndighedernes praksis, herunder Taksationskommissionen for Nord- og Midtjyllands kendelse i sag.nr. TS81201-00121 og Taksationskommissionen for Fyn og sydlige Jyllands kendelse optrykt i MAD 2023.261.

Anlægsmyndigheden anførte, at KFE 1985.47 ikke støtter lodsejerens krav om totaleksproprіation, idet der i den pågældende sag var tale om en blandet beboelses- og

erhvervsejendom, hvor beboelsesdelen kom til at ligge inde på fortovet, og ændrede til- og frakørselsforhold påvirkede mulighederne for at drive erhvervsvirksomhed på en sådan måde, at ejendommen ikke hensigtsmæssigt ville kunne udnyttes som hidtil.

Anlægsmyndigheden bemærkede, at ekspropriationskommissionen ikke har taget stilling til støj, nærhed og dominans, og at spørgsmålet herom evt. må rejses som en selvstændig sag efter ekspropriationsproceslovens § 21. I den forbindelse vil der normalt blive foretaget en støjberegning. Det er anlægsmyndighedens formodning, at en sådan beregning – på grund af den sparsomme beplantning og det forhold, at der er tale om en cykelsti – næppe vil påvise nogen væsentlige ændringer i støjpåvirkningen af ejendommen.

Anlægsmyndigheden pegede på, at cykelstien ikke nødvendigvis vil være negativ for ejendommen i en salgssituation, idet man også kan forestille sig, at den kunne blive fremhævet som et gode over for særligt børnefamilier.

Anlægsmyndigheden var uenig med lodsejeren i, at de nye foreløbige ejendomsvurderinger kan anses for at være udtryk for ejendommenes værdi i handel og vandel. Argumentet synes at dukke hyppigere op i takt med de nye foreløbige vurderinger, og anlægsmyndigheden kunne godt tænke sig, at taksationskommissionen forholdt sig klart hertil i kendelsen. For så vidt angår taksationsmyndighedernes hidtidige brug af de offentlige ejendomsvurderinger henviste anlægsmyndigheden bl.a. til KFE 2001.235, KFE 2002.251 og KFE 2002.264.

Anlægsmyndigheden anførte, at lodsejerens erstatningskrav vedrørende flytteomkostninger ikke bliver relevant, idet der ikke er hjemmel til totalekspropriation. Efter anlægsmyndighedens opfattelse forekommer kravets størrelse heller ikke umiddelbart helt validt, idet det tilsyneladende er hentet ud af en lærebog og ikke anlægs- eller taksationsmyndighedernes praksis.

Anlægsmyndigheden bemærkede, at der højst må kunne tilkendes godtgørelse for sagkyndig bistand for et beløb, der svarer til selvrisikoen, når lodsejeren er dækket af en retshjælpsforsikring.

Supplerende om godtgørelse for sagkyndig bistand

Supplerende partsindlæg

Taksationskommissionen anmodede efter forretningsdagen parterne om eventuelle supplerende bemærkninger til anlægsmyndighedens anbringende om, at der højst må kunne tilkendes godtgørelse for sagkyndig bistand for et beløb, der svarer til selvrisikoen, når lodsejeren – som det er tilfældet i den foreliggende sag – er dækket af en retshjælpsforsikring.

Anlægsmyndigheden har i et skriftligt indlæg af 21. marts 2024 anført følgende:

"Det er Vejdirektoratets holdning, at der som i sager hvor en lodsejer måtte være dækket af en retshjælpsforsikring som udgangspunkt ikke skal tilkendes sagkyndig bistand, idet nødvendige udgifter må antages at blive dækket helt eller delvis af forsikringen.

Såfremt der skal (dog ikke tilfældet i de to konkrete sager efter Vejdirektoratets opfattelse af det oplyste på forretningen) af en lodsejer skal betales en mindre selvrisiko, vil det ikke nødvendigvis skulle betyde, at der skal kompenseres for dette, da passende godtgørelse ikke er ensbetydende med, at der tilkendes beløb svarende til nødvendige og faktiske afholdte udgifter.

I almindelige sager, hvor der "blot" tilkendes en passende godtgørelse for sagkyndig bistand, er det formodentlig heller ikke altid fuldstændig dækkende for en eventuel regning fra rådgiver, idet der kan være stor forskel på enkelte rådgiveres fakturering (i sammenlignelige sager).

Modsat bliver der – normalt – heller ikke i forbindelse med fastsættelse af passende godtgørelse spurgt ind til faktisk afholdte udgifter mv. af de takserende myndigheder, men det vil heller ikke give mening at det nødvendigvis oplyses, eftersom der kan være stor forskel på de enkelte rådgiveres fakturering (beløbets størrelse).

I det omfang en lodsejer – gennem forsikringen – får dækket sine udgifter helt eller delvis, er det Vejdirektoratet holdning, at godtgørelse for sagkyndig bistand ikke nødvendigvis skal pålægges anlægsmyndigheden, idet nødvendige udgifter allerede er dækket.

Der vil potentielt også være risiko for, at der ved passende godtgørelse kan være en risiko for, at der ydes betaling for det samme forhold to gange (dobbelterstatning), medmindre der er sikkerhed for, at et tilkendt beløb til godtgørelse modregnes i forsikringen betaling for faktiske afholdte udgifter."

Lodsejeren har i et skriftligt indlæg af 4. april 2024 anført følgende:

"I anledning af taksationskommissionens anmodning om supplerende bemærkninger i sagen, skal ekspropriaten hermed fremkomme med sine bemærkninger:

Indledningsvist skal det anføres, at hverken forarbejderne til Vejlovens § 110 eller Ekspropriationsproceslovens § 29 tager højde for de tilfælde, hvor ekspropriaten har dækning for sine omkostninger til advokat eller lignende fra et forsikringsselskab.

Det er derfor ekspropriatens opfattelse, at der ikke er hjemmel til at inddrage en evt. retshjælpsdækning, som et hensyn der skal tages højde for, når der skal udmåles rimelige rådgivningsudgifter, og om en tredje part har forpligtet sig til at udrede disse udgifter overfor lodsejer må være eksproprianten og kommissionen uvedkommende.

Af praksis vedrørende fastsættelsen af vederlagets størrelse, og de hensyn som med rette kan indgå i afvejningen, skal der henvises til højesterets bemærkninger i U 1978.448 H. Højesteret henviser i afgørelsen til de momenter, der efter rettens opfattelse skal indgå i fastsættelsen af vederlagets størrelse:

"Denne godtgørelse bør fastsættes efter et skøn under hensyn til retsforholdets beskaffenhed, sagens betydning for vedkommende part, herunder den økonomiske værdi af de erhvervsmæssige interesser og størrelsen af de omtvistede beløb, sagens udfald samt arten og omfanget af det af advokaten udførte arbejde, herunder den tid, som det har været rimeligt at anvende til sagens forberedelse og øvrige behandling."

Der anføres intet sted, at der kan tages højde for, hvorvidt anden part har forpligtet sig til at udrede omkostningerne i sagen.

Hvis retshjælpsdækning skal have betydning for, hvorvidt der kan gives godtgørelse for rimelige rådgivningsudgifter, rejser dette et nyt spørgsmål: Hvilken betydning skal selvrisikoen på forsikringen have for fastsættelsen af de rimelige rådgivningsudgifter?

Det tilkendte beløb fra kommissionen bliver nemlig trukket fra i det samlede tilkendte salær fra retshjælpsforsikringen. Da selvrisikoen på retshjælpsforsikringen afhænger af sagens omkostninger (selvrisikoen udgør om altovervejende hovedregel 10 % af sagens omkostninger), vil det tilkendte beløb også have betydning for selvrisikoen.

Som et eksempel:

Der tilkendes kr. 40.000 i salær fra retshjælpsforsikringen og kr. 10.000 i rimelige rådgivningsudgifter fra kommissionen. Sagens omkostninger, som forsikringen skal dække op til de kr. 40.000 er derfor "kun" 30.000. Selvrisikoen vil være 10 % af 30.000 - dvs. 3.000.

Hvis der ikke gives dækning for rimelige rådgivningsudgifter vil sagens omkostninger i stedet for være kr. 40.000, og selvrisikoen vil stige til kr. 4.000.

Da ekspropriaten skal kunne få dækning for de udgifter – eller en del af de udgifter – som han/hun faktisk afholder i forbindelse med ekspropriationen, burde han have mulighed for at få dækket udgifter svarende til selvrisikoen. Dette vil imidlertid tilgå forsikringsselskabet i aftalen mellem ekspropriaten og forsikringsselskabet indbyrdes, og vil derfor medføre at selvrisikoen formindskes, og derfor ikke længere svarer til det tilkendte beløb fra kommissionen. Hvordan dette regnestykke løses i praksis, har undertegnede svært ved at se.

Ekspropriaten tjener derfor heller ikke på at modtage dækning af rådgivningsudgifterne fra kommissionen/eksproprianten og forsikringsselskabet samtidigt."

Retsgrundlaget

Ekspropriationsproceslovens § 29 har følgende ordlyd:

*"**§ 29.** Når en erstatningsberettiget til varetagelse af sine interesser under sagens behandling har afholdt nødvendige udgifter til sagkyndig bistand, herunder til advokat, revisor mv., kan vedkommende kommission pålægge anlægsmyndigheden at udrede en passende godtgørelse herfor."*

Bestemmelsen blev indsat i ekspropriationsprocesloven i 1964, jf. lov nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Der fandtes forud herfor ingen almindelig bestemmelse om tilkendelse af godtgørelse for sagkyndig bistand for taksationsmyndighederne, herunder godtgørelse for advokatomkostninger. I U 1961.558 H fandt Højesteret, at ekspropriaten burde tillægges et passende beløb til dækning af udgifter til advokatbistand for taksationskommissionen, idet sådan bistand under de foreliggende omstændigheder, derunder beskaffenheden af de rejste krav, fandtes at have været påkrævet. Tidligere praksis er omtalt i forarbejderne til ekspropriationsprocesloven, jf. bet.nr. 330 / 1963, s. 76 f., og F.T. 1963-

64, 1. samling, tillæg A, sp. 833 ff. Det anføres her, at den nævnte dom fra Højesteret muligt kan forstås på den måde, at en ekspropriat, når denne ved en prøvelse af den første erstatningsansættelse havde opnået en forhøjelse af erstatningen, kunne få nødvendige og rimelige advokatomkostninger ved efterprøvelsen godtgjort. Om indførelsen af ekspropriationsproceslovens § 29 hedder det:

"Man mener ikke, at spørgsmålet kan løses ud fra en fortolkning af grundlovens påbud i § 73 om ydelse af fuldstændig erstatning. Den modsatte opfattelse ses ikke fastslået af domstolene, særligt ikke ved den foran omtalte højesteretsdom. Hjemmelen til at yde sådan godtgørelse er derfor ikke klar, og der er efter kommissionens opfattelse allerede under den bestående retstilstand, men i endnu højere grad efter gennemførelse af det foreliggende lovforslag med dets kraftigere understregning af partsprincippet behov for en regel, hvorefter godtgørelse for nævnte udgifter kan ydes. Reglen i lovforslagets § 29, 2. pkt., tilsigter at skabe et klart lovgrundlag for spørgsmålets afgørelse. Bestemmelsen giver kommissionerne adgang til at skønne over, hvornår og i hvilket omfang godtgørelse for disse udgifter skal ydes. Under hensyn til at der er tale om en helt ny lovregel på dette om råde, er reglen formuleret således, at de nærmere retningslinjer for, hvornår og i hvilken udstrækning sådanne udgifter bør godtgøres, kan udvikles i den fremtidige praksis.

Ekspropriationskommissionen og taksationskommissionen afgør spørgsmålet hver for sit område, men taksationskommissionen må naturligvis ved sin afgørelse tage hensyn til den godtgørelse, der eventuelt er ydet af ekspropriationskommissionen."

Andre ordninger

Taksationskommissionen er ikke bekendt med, at der tidligere har været rejst spørgsmål om betydningen af en privat retshjælpsforsikring. Der er ikke for taksationskommissionen fremlagt oplysninger om, hvordan spørgsmålet er håndteret i andre relationer.

Taksationskommissionen bemærker, at der er en sammenhæng mellem reglerne om fri proces og dækning af omkostninger ved en privat retshjælpshjælpsforsikring. Der kan som udgangspunkt ikke gives fri proces til personer, der har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostningerne ved sagen, jf. retsplejelovens § 325.

Taksationskommissionen er ikke bekendt med, hvorvidt der måtte eksistere tilsvarende ordninger i relation til godtgørelse for sagkyndig bistand i forvaltningssager. Taksationskommissionen bemærker imidlertid, at det eksempelvis efter reglerne om omkostningsgodtgørelse i skatteforvaltningslovens kapitel 19 ikke er muligt at reducere de godtgørelsesberettigede udgifter i det omfang, at udgifterne dækkes at en privat retshjælpsforsikring, jf. lovens § 54, stk. 2, med en udtrykkelig oplistning af tilfælde, hvor der kan ske reduktion. Se dog bet.nr. 1382/2000, s. 80 f., om baggrunden.

Taksationskommissionens begrundelse og afgørelse

Overtagelsespåstanden

Taksationskommissionen tiltræder af de af ekspropriationskommissionen anførte grunde, at der ikke er grundlag for at imødekomme lodsejerens krav om overtagelse af ejendommen i sin helhed (totaleksspropriation) efter ekspropriationsproceslovens § 16, stk. 1.

Erstatningsfastsættelsen

Taksationskommissionen tiltræder den af ekspropriationskommissionen fastsatte erstatning for arealafståelse på 52.000 kr. og for indhentelse af panthaversamtykke på 5.000 kr.

Der har i taksationskommissionen ikke været enighed om ulempeerstatningens størrelse.

Tre kommissionsmedlemmer (Niels Knud Eriksen, Maria Kørschen og Bent Ginnerskov Jensen) finder efter en samlet vurdering af de med indgrebet forbundne ulemper, at den af ekspropriationskommissionen fastsatte ulempeerstatning bør forhøjes til i alt 100.000 kr. Disse medlemmer er i øvrigt enige i angivelsen af de poster, der indgår i ulempeerstatningen.

To kommissionsmedlemmer (Ole Terkelsen og Mikael Dahl-Jensen) stemmer for at tiltræde den af ekspropriationskommissionen fastsatte ulempeerstatning på i alt 60.000 kr. i henhold til de af kommissionen anførte grunde. Disse medlemmer finder i øvrigt grund til at bemærke, at der ikke er tale om et lavt erstatningsniveau i forhold til taksationspraksis, sml. f.eks. Overtaksationskommissionen for Nordjylland og Viborgs kendelser af 10. juli 2023 optrykt i MAD 2023.245 og MAD 2023.244.

Der træffes afgørelse i overensstemmelse med flertallets beslutning.

Ekspropriationserstatningen fastsættes herefter således:

For arealafståelse af 260 m^2	52.000 kr.
For samtlige ulemper, herunder midlertidig brug af arbejdsareal, tab af beplantning, åbning af have samt indskrænkning af areal mellem vej og beboelse	100.000 kr.
For selv at indhente panthaversamtykke	5.000 kr.
Samlet erstatning	157.000 kr.

Der er som også fremhævet af anlægsmyndigheden på forretningsdagen ikke i ekspropriationskommissionens kendelse taget stilling til det af lodsejeren rejste krav om erstatning for eventuelle gener som følge af nærhed til anlægget. Kravet vil kunne forelægges ekspropriationskommissionen inden for 1 år efter anlæggets ibrugtagning, jf. ekspropriationsproceslovens § 21, stk. 1, 2. pkt. Det bemærkes, at lodsejeren selv skal rette henvendelse til ekspropriationskommissionen herom.

Godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand

Til dækning af udgifter til sagkyndig bistand ved sagens behandling ved taksationskommissionen tilkendes lodsejeren 8.000 kr., jf. ekspropriationsproceslovens § 29.

Ifølge det oplyste er lodsejeren dækket af en retshjælpsforsikring, og den tilkendte godtgørelse fratrækkes det beløb, som forsikringen dækker. Taksationskommissionen har ikke som følge af lodsejerens retshjælpsforsikring fundet tilstrækkeligt grundlag for at statuere, at der ikke tilkendes godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand, eller at godtgørelsen begrænses til et beløb, der svarer til selvrisikoen. Kommissionen bemærker herved også, at det synes at kunne få vidtgående konsekvenser for ordningen med godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand, såfremt muligheden for retshjælpsdækning tillægges den betydning. En generel afklaring af spørgsmålet bør efter kommissionens opfattelse ske gennem lovgivning.

Taksationskommissionen vil, indtil lovgivningsmagten eventuelt måtte tage spørgsmålet op til overvejelse, være opmærksom på, om muligheden for retshjælpsdækning måtte føre til øget brug af eksempelvis advokatbistand i taksationssager. Kommissionen bemærker, at godtgørelse for udgifter til sagkyndig bistand alene kan tilkendes, hvor der er tale om nødvendige udgifter til sagkyndig bistand, som lodsejeren har afholdt til varetagelse af sine interesser under sagens behandling.

Konklusion

Taksationskommissionen forhøjer den af ekspropriationskommissionen tilkendte erstatning for afståelse af 260 m^2 til cykelsti, for samtlige ulemper og for indhentelse af panthaversamtykke til 157.000 kr.

Til dækning af udgifter til sagkyndig bistand ved sagens behandling ved taksationskommissionen tilkendes lodsejeren 8.000 kr.

Erstatningen forrentes som angivet i ekspropriationskommissionens kendelse.

Ole Terkelsen

Niels Knud Eriksen

Mikael Dahl-Jensen

Maria Kørschen

Bent Ginnerskov Jensen

/ Mikael Primsø

Taksationskommissionens afgørelse er truffet i henhold til §§ 16, 19 og 29 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom (ekspropriationsprocesloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 386 af 13. april 2023. I det retlige grundlag for afgørelsen indgår grundlovens § 73, stk. 1, 3. pkt.

Indbringelse for domstolene

Kendelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Er en part utilfreds med taksationskommissionens ansættelse af erstatning, kan sagen mod modparten indbringes for de almindelige domstole. Opmærksomheden henledes på, at sag om erstatning ifølge ekspropriationsproceslovens § 26, stk. 1, 2. pkt., skal indbringes for domstolene inden 6 måneder efter, at taksationskommissionens kendelse er afsendt.

Udskriftens rigtighed og kendelsens udsendelse bekræftes.

Viborg, den 30. maj 2024

Mikael Primsø

Fuldmægtig, cand.jur.